

Stouby Vandværk A.m.b.a.

Randers Kommune
Miljø Natur og Landbrug
Odinsgade 7
8900 Randers C

Telefon +45 8915 1515
Direkte +45 2029 5856

anna.maria.nielsen@randers.dk
www.randers.dk

Dato: 23-11-2022 /Journalnummer: 13.02.03-K08-2-21

Påbud om forbedring af drikkevandskvaliteten ved Stouby Vandværk og information til forbrugerne

Afgørelse

Randers Kommune påbyder hermed Stouby Vandværk, at forbedre drikkevandskvaliteten.

Der meddeles samtidig påbud om, at vandværkets forbrugere informeres om, at drikkevandet bedømmes af være sundhedsfarligt, samt hvilke forholdsregler der bør iagttages. Dette forhold er dog allerede opfyldt og beskrevet i afsnittet Høringssvar.

Vilkår

- Påbud om forbedring af drikkevandskvaliteten skal være opfyldt **senest den 30. april 2024.**

Begrundelse

Der er konstateret forhøjet indhold af strontium i drikkevandet. Senest er der målt indhold på 15.600 µg/l (analyse på ledningsnettet d. 5/10 2022).

Forvarsel og høring om det forhøjede indhold af strontium er sket 24. februar 2022.

Indhold af strontium og forhold omkring vandværket er yderligere beskrevet i afsnittet Baggrund.

Lovgrundlag

Hvis drikkevandet fra en almen vandforsyning bedømmes at være sundhedsfarligt skal kommunalbestyrelsen uden unødigt ophold give påbud om, hvilke foranstaltninger der skal træffes til imødegåelse heraf jf. vandforsyningslovens § 62 stk. 1, 3 og 5.

Et påbud efter § 62, stk. 1, i vandforsyningsloven vil indebære, at vandforsyningen skal ophøre midlertidigt eller for bestandigt, eller at der skal træffes andre foranstaltninger, herunder sikkerhedsforanstaltninger hos forbrugerne.

Jf. vandforsyningslovens § 62 stk. 7 skal vandværkets forbrugere informeres om drikkevandskvaliteten, herunder oplyses om foranstaltninger, den enkelte forbruger bør træffe.

Hørings svar

Randers Kommune har den 24. februar 2022 fremsendt partshøring vedrørende påbud om forbedring af drikkevandskvaliteten ved Stouby Vandværk.

Stouby Vandværk har den 23. marts 2022 fremsendt høringssvar vedrørende hvilke tiltag, der er gjort og forventes igangsat. Tiltagene er gengivet nedenfor.

Vandværket har informeret forbrugerne om situationen, dels i brev og telefonisk og dels ved generalforsamlingen 7. marts 2022.

I forhold til forbedring af drikkevandskvaliteten, fremgår det af høringssvaret, at bestyrelsen afvejer flere løsningsmuligheder:

- *"Køb og montering af "filter" ionbytningsanlæg. En sådant anlæg kræver særlig dispensation, som ikke kan forventes, derfor arbejdes der ikke videre på den mulighed nu (100.000 kr.)*
- *Separat vandindtags niveau i nuværende boring i filtersætningen fra dybden 85 m til 105 m, evt. med forudgående kamera inspektion (20.000 kr.) evt. med 3 delt pumpeanalyse til viden om strontium indhold er ens i de 20 m filtersætning (20.000 kr.) Ved valg af koncentreret separationspumpning koster selve den praktiske installation ca. 35.000 kr.*
- *Der kan vælges at lave ny boring tæt ved nuværende – her kan den forventede omk. være omkring (200.000kr.) (kræver ikke ændring i indgåede BNBO aftale)*
- *Der kan vælges ny boring langt væk (1 km) Kan evt. etableres i fællesskab med nabovandværk Boring 250.000 kr. + råvandsledning med elkabel + jordkøb + ny BNBO aftale (500.000 - 700.000 kr.) kan evt. etableres i fællesskab med nabovandværk*
- *Vand fra nabovandværk:
Det kræver forbindelsesvandledning (pr. m. = 300 kr.) Gjerlev,-nabovandværk 1,3 km (i alt 390.000 kr.)
Hald 2,2 km (660.000 kr.)
Blenstrup/Enslev/Stolsbjerg (3 km)
Tvede (Vandmiljø Randers. VMR) (1.møde aftalt til 28/3) 3 km
Ø. Tørslev, -m.fl. under sammenlægning, også strontium udfordret) 2 km.*
- *Der kan vælges køb af vand.
Derved kan vi fortsætte som vandforsyningsselskab med køb af vand afregnet pr kubikmeter (Hald Vandværk tilbud :3,00 kr. (Ø.T. 3,00 kr.??))*
- *Fusion/sammenlægning/overtagelse.
Her kan forventes udligningsbeløb på (0 - 250.000 kr.?) herefter er vi på lige fod/ens med det fortsættende vandværk med afregning af vand fremadrettet,
Der kan også vælges en udligningsperiode, f.eks. på 3 - 12 år hvor vi (tidl. Stouby VV) i aftalte år betaler årlige udligningsbeløb f.eks. 500 kr. - 1.000 kr. pr husstand eller 1-2 kr. pr. m³ mere, - oveni den ens afregning.*

Afklaringsproces og arbejdsperiode forventes, at være 1,5 år, og i den periode holdes Randers Kommune løbende orienteret”.

Sammen med høringssvaret er der fremsendt en række spørgsmål vedrørende kommunens administration ved overskridelser af et drikkevandskvalitetskriterium, fastsættelse af drikkevandskvalitetskriteriet for strontium og den sundhedsmæssige vurdering, der ligger til grund for drikkevandskvalitetskriteriet for strontium.

Randers Kommunes bemærkninger til høringssvar

Spørgsmålene er besvaret i mail af 18. maj 2022 og kort opsummeret nedenfor.

Strontium har indgået i drikkevandsbekendtgørelsen siden 2011. Når drikkevandskvaliteten ikke overholder vejledende drikkevandskvalitetskriterier, retter Randers Kommune henvendelse til Styrelsen for Patientsikkerhed med henblik på en udtalelse jf. § 17 i bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg. Forvaltningen håndterer altså en sådan sag efter reglerne i bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg samt ud fra udtalelsen fra Styrelsen for Patientsikkerhed.

Randers Kommune bekræfter, at der ikke er udført nyere undersøgelser i forhold til strontiums påvirkning af mennesker og beregningen af drikkevandskvalitetskriteriet er gennemgået.

På baggrund af ovenstående har Randers Kommune rettet henvendelse til Miljøstyrelsen og Styrelsen for Patientsikkerhed med opfordring til at genbesøge vurderingen af strontiums sundhedsrisiko.

I svar henviser Miljøstyrelsen til kommuners mulighed for påbud i § 62 i vandforsyningsloven efter drøftelse med Styrelsen for Patientsikkerhed.

Styrelsen for Patientsikkerhed har meldt tilbage, at de er i gang med en litteraturgennemgang og vurdering af den nyeste evidens på området, som vil danne baggrund for en vurdering af om drikkevandskvalitetskriteriet for strontium skal opdateres.

Så på nuværende tidspunkt ageres der ud fra den aktuelle viden og anbefalingerne fra Styrelsen for Patientsikkerhed.

Påbud bliver meddelt i forhold til den viden, der foreligger vedrørende indhold af strontium i drikkevandet, hvor senest målte indhold er på 15.600 µg/l.

Baggrund

Stouby Vandværk har én aktiv indvindingsboring, som indvinder fra det primære grundvandsmagasin i kalken.

Boring DGU nr. 59.291 (etableret i marts 1986) er 104,5 meter dyb og indvinder i intervallet 85,5 til 104,5 meter under terræn.

1. september 2021 er der for første gang konstateret et forhøjet indhold af strontium i råvandet fra DGU-nr. 59.291. Indholdet af strontium er på 15.800 µg/l, og

drikkevandskvalitetskriteriet i drikkevandet er på 10.000 µg/l. Analyseresultatet er efterfølgende blevet verificeret ved en ordinær driftskontrol, afgang vandværk, hvor indholdet af strontium er på 16.500 µg/l.

Der er udtaget 2 vandprøver efterfølgende. Vandprøverne er udtaget d. 18. maj og d. 5. oktober 2022 på henholdsvis ledningsnet og afgang vandværk. Her viser analyseresultaterne indhold af strontium på 15.300 og 15.600 µg/l.

Der er ikke nitrat eller pesticider i vandet og vandtypen, der indvindes i boringen, er vandtype C, hvilket er en reduceret vandtype, som indikerer, at grundvandsmagasinet er velbeskyttet og ikke påvirket af aktiviteter fra overfladen. Det forhøjede indhold af strontium er naturligt forekommende.

I området omkring Stouby Vandværk forløber den primære grundvandstrømning i kalkmagasinet fra vest mod øst. Hele indvindingsoplandet ligger indenfor område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og en del af indvindingsoplandet længst væk fra boringen er ligeledes udpeget som nitratfølsomt indsatsområde (NFI) og indsatsområde (IO).

Styrelsen for Patientsikkerhed

Randers Kommune har den 21. oktober 2021 jf. § 62, stk. 5, anmodet Styrelsen for Patientsikkerhed om en sundhedsfaglig vurdering på baggrund af indhold af strontium over drikkevandskvalitetskriteriet.

Styrelsen for Patientsikkerhed svarede d. 7. december 2021. Af den del af svaret som angår den sundhedsfaglige vurdering fremgår blandt andet:

Ved fastsættelsen af det vejledende kvalitetskriterium for strontium på 10 mg/l er der taget højde for den tilgængelige viden om strontiums sundhedsmæssige effekter.

Den publicerede viden stammer hovedsageligt fra dyrestudier. Studierne af strontiums toksiske effekter tyder på, at det primært er knoglevæv, som påvirkes uhensigtsmæssigt af strontium, og at det i særdeleshed er voksende knogler, som er følsomme for skader. Eftersom knoglevæksten er størst hos spædbørn og i puberteten vurderes disse aldersgrupper at være de mest sårbare befolkningsgrupper.

Ved fastsættelse af kvalitetskriteriet i drikkevand er der bl.a. taget højde for, at drikkevand er den primære kilde til strontiumindtagelse og for den anslåede daglige drikkevandsindtagelse hos børn.

Styrelsen for Patientsikkerhed anbefaler ud fra den foreliggende viden, at kvalitetskriteriet for strontium på 10 mg/l overholdes.

Hvis Randers Kommune har et ønske om, at styrelsen skal forholde sig til en evt. tidshorizont, henvises til en tidligere korrespondance, hvor Styrelsen for Patientsikkerhed udtaler, at tidsrammen er hurtigst muligt, men at der ikke er tale om, at vandforsyningen skal afbrydes nu og her. En tidshorizont på måneder er ok for Stouby Vandværk.

Datablad for stoffer med jord- og drikkevandskvalitetskriterier. Strontium:

<https://mst.dk/media/92451/Strontium%20datablad%20final%20version%20juni%202008.pdf>

Baggrundsrapporter for stoffer med jord- og drikkevandskvalitetskriterier. Strontium:

<https://mst.dk/service/publikationer/publikationsarkiv/2013/dec/strontium-inorganic-and-soluble-salts/>.

Klagevejledning

Der kan efter Vandforsyningslovens kapitel 13 klages over kommunalbestyrelsens afgørelse. Klageperioden er 4 uger. Eventuel klage over afgørelsen skal derfor være indgivet senest d. 21. december 2022.

En eventuel klage skal indsendes til Randers Kommune ved anvendelse af den digitale selvbetjening [Klageportalen](#), jf. vandforsyningslovens § 75, stk. 3. Kommunen vil herefter sørge for at oversende klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet indenfor 3 uger efter modtagelsen af klagen.

Hvis der er spørgsmål vedrørende dette brev, er I velkommen til at kontakte nedenstående.

Med venlig hilsen

Anna Maria Nielsen

Sendt i kopi til:

Styrelsen for Patientsikkerhed
Miljøstyrelsen